

Sygn. akt: III AUa 366/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: SSA Ewa Chądyńska

SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

Protokolant: stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2012 r. w Łodzi

sprawy **B. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o podjęcie wypłaty emerytury,

na skutek apelacji B. Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w P.

z dnia 20 stycznia 2012 r., sygn. akt: VI U 1373/11;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 366/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w P. wstrzymał z urzędu wypłatę emerytury na rzecz B. Z. od dnia 1 października 2011 roku, z powodu kontynuowania zatrudnienia. W odwołaniu od tej decyzji B. Z. wniosła o „cofnięcie zawieszenia” jej emerytury. Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku wyrokiem z dnia 20 stycznia 2012 roku odwołanie oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że B. Z. w dniu 30 marca 2009 roku wystąpiła do ZUS o emeryturę. Organ rentowy decyzją z dnia 7 kwietnia 2009 roku przyznał ubezpieczonej świadczenie, poczynając od dnia 18 marca 2009 roku, tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. B. Z. pozostawała wówczas w stosunku pracy w Urzędzie Miasta i Gminy w G..

Decyzją z dnia 24 października 2011 roku organ rentowy zwiesił wypłatę emerytury na rzecz uprawnionej z powodu pozostawania w zatrudnieniu na rzecz pracodawcy, u którego była zatrudniona bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury i swego stosunku pracy nie rozwiązała.

W tym niespornym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za bezzasadne. Stwierdził, że organ rentowy dokonał prawidłowej interpretacji art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS i prawidłowo uznał, że ma on zastosowanie wobec wnioskodawczyni. Podniósł, że odwołująca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury zatrudniona była w Urzędzie Miasta i Gminy G., gdzie jest zatrudniona nadal, a obowiązujący przepis art. 103a stanowi, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis art. 28 ustawy wprowadzającej art. 103a, stanowi natomiast, że do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w [art. 6](#), oraz ustawy, o której mowa w [art. 18](#), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 roku. Nie może odnieść skutku powoływanie się przez wnioskodawczynię na zasadę nieretroakcji, jak też na zasadę ochrony praw nabytych. Sporna decyzja nie pozbawia bowiem ubezpieczonej prawa do emerytury, a jedynie zawiesza jego wypłatę. Nie ingeruje ona w samo prawo do świadczenia, lecz zawiesza jego realizację do momentu spełnienia dodatkowej przesłanki, jaką jest rozwiązanie stosunku pracy. Kształtowanie przesłanek w zakresie wypłaty jest domeną ustawodawcy w demokratycznym państwie prawa, z którego pracodawca skorzystał i nie naruszył tym konstytucyjnych zasad.

Apelację od tego wyroku wywiodła B. Z. wnosząc o uchylenie decyzji oraz wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Zarzutów nie sformalizowała, lecz podniosła, że decyzja i akceptujący ją wyrok są nieprawidłowe, ponieważ emerytura nie została jej przyznana warunkowo, a więc pozbawienie apelującej tego świadczenia narusza konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych.

Sąd Apelacyjny Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył:

Apelacja ubezpieczonej nie jest zasadna.

Kontrola instancyjna zaskarżonego rozstrzygnięcia prowadzi do akceptacji ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, które nie są sporne, jak też do uznania, iż z dokonanej analizy prawnej Sąd wyprowadził uprawniony wniosek o braku podstaw do uwzględnienia odwołania.

Zgodnie z treścią art.6 ustawy z dnia z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw([Dz.U. Nr 257, poz. 1726](#)) w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227, ze zm. wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 103 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni), z zastrzeżeniem art. 103a.

2) po art. 103 dodaje się art. 103a w brzmieniu:

Art. 103a. Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

W myśl natomiast art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w

życie niniejszej ustawy - przepisy ustawy, o której mowa w art. 6 (ustawa o emeryturach i rentach) oraz ustawy, o której mowa w art. 18 (ustawa o emeryturach kapitałowych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 roku. Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw weszła w życie z dniem 1 stycznia 2011 roku. Jednocześnie zgodnie z przepisem art. 27 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku ustawodawca zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do poinformowania osób pobierających emeryturę, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie tej ustawy, o obowiązujących warunkach pobierania emerytury w przypadku kontynuowania stosunku pracy u pracodawcy, z którym stosunek ten był zawarty przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Z akt emerytalnych wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował wnioskodawczynię o zawieszeniu prawa do emerytury z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia u pracodawcy, u którego była zatrudniona bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, jeżeli stosunek pracy nie zostanie rozwiązany. Skuteczność przepisu art. 103a ustawy emerytalnej jest bowiem związana z faktem kontynuowania zatrudnienia. Odsunięcie przez ustawodawcę w czasie, o 9 miesięcy, stosowania przepisu art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS miało na celu umożliwienie emerytom zapoznanie się z nową regulacją prawną oraz podjęcie decyzji, czy chcą kontynuować zatrudnienie u tego samego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy. Wbrew zarzutom skarżącej nie została ona pozbawiona emerytury, wypłata będzie wznowiona od dnia rozwiązania stosunku pracy.

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2011 roku regulacja prawna, dotycząca zwieszenia prawa do emerytury w przypadku kontynuowania zatrudnienia na warunkach określonych w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS powraca do rozwiązań, które obowiązywały w okresie od 1 lipca 2000 roku do 7 stycznia 2009 roku, z mocy art. 103 ust. 2a. Pierwotnie ustawa o emeryturach i rentach z FUS nie zawierała takiego rozwiązania i w okresie od 1 stycznia 1999 roku do 30 czerwca 2000 roku nie było warunku rozwiązania stosunku pracy. Obowiązek ten wprowadzono z dniem 1 lipca 2000 roku na mocy ustawy z dnia 21 stycznia 2000 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 9, poz. 118). Przepis art. 3 tej ustawy stanowił, że ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że art. 2 (wprowadzający art. 103 ust. 2a) wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2000 roku. Zgodnie z brzmieniem art. 103 ust. 2a - prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis art. 103 ust. 2a był przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego z punktu widzenia jego zgodności z Konstytucją (SK 45/04, OTK-A 2006/2/15). Regulacja ta nie została uznana za niezgodną z wzorcami konstytucyjnymi. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że emerytura jest w założeniu świadczeniem, które zastępuje, a nie uzupełnia wynagrodzenie ze stosunku pracy i do jej istoty należy zapewnienie środków utrzymania w razie zaprzestania pracy, w związku z osiągnięciem określonego wieku.

Nadto w wyroku z dnia 11 marca 2004 roku w sprawie sygn. akt II UK 276/03 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że cel nowelizacji art. 103 ust 2a jest oczywisty, zmierza do wymuszenia na pracodawcy świadomych decyzji ponownego zatrudnienia osoby z ustalonym prawem do emerytury. Ustawodawca ma prawo wprowadzać czy też modyfikować zasady zawieszalności świadczeń emerytalno-rentowych, mając na uwadze aspekty społeczno-ekonomiczne, w tym aktualne tendencje na rynku pracy, co w żadnym stopniu nie narusza zasady demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej wyrażonej w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto Sąd Najwyższy stwierdził, iż regulacja ta nie narusza zasady ochrony praw nabytych potwierdzonej art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, albowiem nie pozbawia ona osób zainteresowanych prawem do emerytury, lecz oddziela nabycie prawa do emerytury w wyniku ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego (dożycie odpowiedniego wieku) od zawieszenia świadczenia w razie kontynuacji zatrudnienia bez rozwiązania stosunku pracy. W przypadku istnienia przyczyny zawieszenia świadczenia - kontynuowanie zatrudnienia, konsekwencją zawieszenia prawa do świadczenia jest wstrzymanie jego wypłaty, jednak ustanie tej przyczyny powoduje wznowienie wypłaty świadczenia od miesiąca ustania. Zmodyfikowana zasada zawieszalności świadczeń nie łamie zasady *lex retro non agit*, gdyż nie odbiera

ubezpieczonemu nabytych praw do świadczeń emerytalnych, lecz zmienia, od daty określonej w art. 3 ustawy z dnia 20 stycznia 2000 roku, dotychczasowe zasady ich zawieszania, wyrażające się warunkowym wstrzymaniem ich wypłaty, co jest dopuszczalne i możliwe w zaistniałych okolicznościach społeczno-ekonomicznych. Regulacja zawarta w art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej nie narusza praw nabytych. Nie pozbawia ona bowiem ubezpieczonych prawa do emerytury. Z kontynuowaniem zatrudnienia bez rozwiązania stosunku pracy łączy konsekwencje w postaci zawieszenia prawa do świadczenia i w efekcie wstrzymanie jego wypłaty (art. 134 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej). Ustanie przyczyny zawieszenia prawa do emerytury (rozwiązanie stosunku pracy) powoduje wznowienie wypłaty świadczenia (opubl. LEX nr 985593, por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2003r., II UK 363/02, LEX nr 985610).

Rozważania zawarte w powyższych judykatach są adekwatne dla regulacji mającej zastosowanie w rozpatrywanym przypadku. Zawieszenie prawa do emerytury w związku z pozostawaniem w dotychczasowym zatrudnieniu jest funkcjonalnie uzasadnione i ma podstawę w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, który wiąże z osiągnięciem wieku emerytalnego powstanie prawa do zabezpieczenia społecznego. Pracownik, który osiągnął wiek emerytalny może wybrać status emeryta lub zachować, pomimo nabycia prawa do emerytury, status pracowniczy. Nie ma więc żadnych podstaw do odmowy stosowania przez sądy przepisu art. 103a jako niezgodnego z konstytucyjną zasadą ochrony praw nabytych. To mając na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację ubezpieczonej oddalił.